

בנינו

טירת וצניעות הן באופן מיוחד ההיפך של פריצות וחוצפה, ששייכות לטומאת הגויים. התכונות המידות הישראליות המיוחדות הן צניעות, עדינות וכיישנות, וכל שאר הענינים שמשותלים מאיסור עריה"ל. נכון שהצניעות מוגדרת על-ידי זרבה דינים אבל קודמה להם המידה היסודית של הצניעות הישראלית שהיא ההיפך מטומאת הגויים, וכל ההלכות הקלות והחמורות באות סביב לה. העדינות הישראלית היא ההיפך הגמור של החוצפה והגסות שבפריצות.

היפך הנכבד, אף וינהו סליה (13)

יש אנשים שבדקים "שיעורים" כמה מותר לגלות. כל זה מבטא חולשה של מיעוט ישראליות. כמרכן, יש מצבים שבהם מתגלה חולשה בצניעות אצל גברים, אפילו תלמיד-תכמים. לפעמים חולכים ברחוב רוב ורבינית יחד, ואמנם חצי המשפחה לכוש כראוי. פשוט הרוב שהרבינית לבושה בצניעות, בהתאם להלכות צניעות — אבל לא כן הגבר, התלמיד-החכם. זו חולשה; האם הכרחי שיהיה כן? גם לגבר מתאים להיות מכוסה, והצניעות שייכת למהות טבע היהדות. להיפך מן הגריות.

(ב) לכבוד

ולתפארה - בלשון נדבך הענין שיהא הכבוד מקדש עצמו ומהנהג כהסירות ובפרישות כדל מכלל ישראל. וזה ח"א חלל כלפון שיהא ככד צניתי כבירות שיעדו ויבינו כי הוא כמפלה עליונה מהס - ולא ישכנו וזה לפרנס רוחא - מס"ה היו הבגדים להופלה שהיה צניתי ישראל. לכבוד ולהפארת - והבינו מהא כי הפן ה' ציקרו - וכלוי לסיית מרכבה לשכינה - וכן הוא בכל סה"ל. מסא"כ בגדי כהונה 10 דכ"ד ל"ה היה לכבוד ולהפארת חלל המצטות פעל חלסס כהנ"ל להגן מקדש מ' - חלל כה"כ היה רחוי להיות משוה בכל הליכהיו (:) וארה - מסה בעלמו מנסה שיבחר כמחון : אל כל הבסי לב - החכמה אין יקומו בלב כ"א כוהה : חלל כל מקום 15 דלחוב כחמי ל"ה הביאור יראה ה' - שבוה לחשיח הכמה ומקומה בלב כדוש - ועי' להגן ל"א ו"ב"מ - ובענין שידרש להגן ביהוד חכמה יראה ה' יבחר לפניו : אשר מלאהיו רוח חכמה - אשר מלאהיו מיבשו חלל קחי על חכין שידרש מסה לחכמי לב 20 ש"מלאהיו חז חכין רוח חכמה - וכ"ל הקדמה לכיפיה דקדק ועשו את בגדי אהרן לקדשו - דלחז ש"מלכות חכין להקדש חון הסקוס לו בגדי קודש שיכייפו לו דכד - וידוע דכ"ד שנקדשה לבד כשעון שהיה למה עפ"י דין - עוד כל מה שמכייבים יותר 25 הפעולה לשם קדושה - ופעול יומר לחליתיה כמס"כ לעיל י"ס ב' וכל"מ מס"ה נקדש מסה שיהיה להאומנים מהס בעלמם יראה ה' לעשות הבגדים ככלפון שזיינלו וומר לקדשו - ובאשר הוא דבר עגלג 30 ע"כ יקדשו לומר להס אשר מלאהיו חז חכין רוח חכמה והוא יבין וישגל כמה הבגדים איך קדש פועלים כל לבו - הילך נעשו - ומס"ה נעשו כזה מסה בעלמו שידרש אל כל חכמי לב - ולא כללל חזס הסרס חין נונע לחכמות המלאכה חלל לחכמה המוסר :

הוא זכר אהרן כהן אצלו

הוא כהן פתח ב'

מטהרה לקדושה

אטיבן, פרשיות "אחרי מות קדושים" מופיעות לפעמים מחוברות, כי שתייהן שייכות ליסודיות של הטהרה הצניעות, שהן ההיפך של גילוי עריות וגילוי הבשר. לצערנו, היום הגויים מטהפים לגמרי אחרי אופנה מודרנית שפירושה ללכת כמעט ערום בשוק והדברים מגיעים עד אלינו. נכון שיצר העריות הוא יצר חזק, אבל יש לזכור שטהרת המחשבה, המעשים והמשפחה, שייכת לעצם הטבע של ישראל, לעומת חציפת הגויים בהתנהגות הגבר והאשה. במיוחד עובר עבודת הקודש הנכנסים אל הקודש, צריכים ללבוש "מכנסי בד" על בשרם⁴⁶ שהם חלק ממבדי כהונה. שתי הפרשיות מחוברות בחלק השני של שתייהן, שעוסק בעניני עריות, וזה דבר נורמלי מאוד: שכלול גדול וגבורה גדולה של הטהרה שייכים במיוחד לקדושת ישראל. טהרה מביאה לידי קדושה⁴⁷ וטהרה נמשכת מקדושה. כך הוא אצל כל ישראל וכיבוד אצל אנשי הקודש בישראל, ישראל שבישראל, השיא האריסטוקרטי של ישראל אשר בקודש הקדשים, אשר אצלם צריכה להיות שמייה מעולה, לכן מתוך "אחרי מות שני בני אהרן" וכיבוד הלכות כהונה הנמשכות מכן, מחברים עניני טהרת ישראל וקדושת ישראל.

היפך הנכבד, אף וינהו סליה (13)

הוא כהן פתח ב'

4

3

4

5

10

15

25

30

7

5

10

15

20

הבד שאדם עושה, משמש לכאורה, כסימני מסכות ערוותו הנפומת אבל בקושטא, אינו אלא ביטוי לעובדת היותו אדם. בעל-חיים אינם חוקקים ללבשים, מפני שהוכנס חומרי כבוד. וגופו של אדם דוקא, הוא חזק לנשו של לבוש, המעניק לו צורת אדם. שהאדם מורכב הרבה בלתי אפשרית - חומר עזר, החופף ועושה נשמת אלוך ממעל. ובזו של אדם, אלמלא לבוש, אינו מביע אלא את צדק הגופני הט לכו. והבלשה זו של צורתו הנשמית החיצונית, משנה, שהיא מטשטשת בהכרח, את התנאים הנשמתיים המגובלים בו. ומכאן אנו באים לידי הגדרת הפקידו של המלכות. אדם מפתח היותו אדם, המטשט תכנים וחתיים, נטועה בו התכונה להתבושש בערומו, להיות נכלס בגילוי זילות גופניו הנטה. כי חשיפת גופו, מצניעה עד כדי שטוש, את תפארת גדולתו ונפמייתו הרחוניים. ה"לבוש", הוא זה המעניק לו לאדם צביון ותואר אנושי, ומתארו כמות-שהוא במלוא שיעור קומתו. הוא מבטא איפוא את הכבוד השתן בקרבן, את נשמת אלוך ממעל המשמשת בו.

ה"לבוש", אינו איפוא מטסה. אדרבא, הוא המבליס את העובדה, שאין הגוף הטס מבטא את עיקר מציאותו. ומצא, שאדרבא, הוא זה החושף את הנשמה האלוקית - ה"בד" - החפונה בקרבו, וממילא, אף הגופניות עצמה מקבלת מנהג גון וקלסתר אנושיים. כי גוף המשמש מטסה לתכנים עילאיים, גופניות הכפופה לחוקים נשמתיים, איבדו זילותם הפכו הם עצמם לנושאים של הארה וכבוד. וכדוך שיעור קלף שמתרוע עילוי דברי טהרה, החופף הוא עצמו להיות חפצה של קדושה.

זהו איפוא גם חומס ה"בד", שהוטבע בתורה על כבוד הכהונה. "בדור כפי שנתבאר - הוא הביטוי החיצון של המעלה הנסתרת. ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת" (שמות כח).

הוא כהן פתח ב'

בגד בלתי צנוע אסור משום כמה סיבות
א. פגיעה בכבוד ד' המלא כל הארץ כבודו. נימוק זה שייך הן לאיש הן לאישה ושרע איה ב ט.
מפני טעם זה, גם כשיאשה נמצאת לבדה בביתה, תתהלך בצניעות. קל וחומר. בנוכחות בניה, כדי לא לפגום בטרתת מחשבתם.
ב. הכשלת הגברים הדואים ושרע איה כא א. שנה בחזק ש"ק א. שרת יוחז דעה ב ט.
ג. "בחוקותיהם לא תלכו" (ויקרא יז א). בגד אפגתי של גויים בלתי צנוע ומושך תשומת הלב, יש בו איסור משום חוקות הגויים (ושלם הלכות ענזה אה יז א. שרת שריק שחש פח חלס איה שרס קט. שרת רכס חיים יוד אה יז ל. אגריס יוד אה יז יז א).
ד. מידה רעה היא לנסות לעשות רושם על הזולת על ידי חיצוניותו ולהשתדל להבלית את יופיו (סנהדר. נסנית עב א. שרי. ושלם הלכות אישה כו יז). אדרבה על אישה להיות מלאה ענווה וצניעות ולהתפלל בלכתה ברשות הרבים: הלוואי ולא יסתכלו בי בני אדם.
ה. מלבד החובה העצמית לאישה להתלבש בצניעות, יש איסור לגבר לומר דברי קדושה, כלומר תורה ותפילה, בפני אישה שאינה לבושה באופן צנוע. אפילו אשתו. אלא עליו לעצום את עיניו או להפנות את גופו לכיוון אחר, כל מקרה כדיו (שרע איה טו).

חוגגת בנינו שגור אביה אגיון

8

צניעות

מדת הצניעות גורמת טובות רבות בעולם. ומתוך כך היא זוכה לדחות מפניה דברים שהיו טובים מצד עצמם, אבל כיון שמפני יצר האדם וכחו החלש יגרמו לפרץ במדת הצניעות, שהיא קיומו של העולם הרוחני והחמרי. מדת האהבה והירידות. בכל הסימנים והדבורים הנוחים, הרי ראוי להיות שוה בין המינים, אבל מפני יקרת ערך הצניעות נדחת מדת דרך-ארץ ממקומה עד שלא לשאל בשלום אשהא.

הצנוע מכיר כי לא מפני שנאה על המין הוא מתרחק ועושה גדרים כראם מפני התכלית הכללי היפה.

דוגמתם של דברים אנו מצואים בדעות, התרחקות הראויה וכמעט מוטבעה שלא לתור אחר מחשבות המרוחקות את המעמד המוסרי. לפעמים נראה שדווקא את חופש הרעת, אבל מי שמכיר התכלית יבין את יקר ערך ההגבלה. ויקבל אותה באהבה.

אין צורך להגביל את המין

9

ולפיכך הצניעות המתגלית גם בדמותו החיצונית של גוף האדם וגם בתלבושת בגדיו, המקושרת עם הטהרה, הרי היא כמוה שייכת לתכונת אופיים של ישראל. "מצוינים בלבושיהם", "רתרבות יהדות" של צניעות מיוחדת להם גם ב"ערכתא דמסאנא" ומחייבת מסירת-נפש עליה בשעת גזירת שמד. חזון ישעיהו "על יהודה וירושלים" על תלבושת בנות ציון - נמשך מתוך דרישת התרבות העצמית, בניגוד לסיפוק בתרבות "ילדי נכר", מתוך הדרישה המקורית "לתורה ולתעודה".

5

10

הצניעות והטהרה, במובנן המוסקטן והמצומצם, נראות כאילו בניגוד לשכלול המציאות במלוא החוסן והתוקף העוז והגבורה. לעומת-זה במובנן הגדול והשלם, הנה הן דוקא כמו שהן בסיסי הקדושה והמציאות השלימה והקיימת כן הן הנן בסיסי החוסן והתוקף, הגבורה והחיל. כמו שהקדושה ויסודותיה הדבקות והאמונה, הן הן מקורות הגבורה והחיל, כן הצניעות והטהרה המכשירות לה והשייכות לה.

אין צורך להגביל את המין

10

א (א) מישב. דאן בהקדם יתגלה גופו, והאדם צריך להתנהג בצניעות ובקשה לפני הקדוש-פרוך-הוא. ואפילו כשהוא לילה ובחרי חדרים, הלאו מלא כל הארץ כבודו, וכחשכה וקאוה לפניו יתברך. וכן צריך לזהר קמיד מחמת טעם זה שלא במקום הקרם מלגלות מקשרו, ואפילו מעט, (א) כל מה שדרכו להיות מקשה בכגודים לעולם. אבל רשאי לגלות ידו עד קובד"ו, וצוארו עד הקוה. על-כן (ב) האנפילאות יראה ללכשם או לפשטם גם-כן תחת הסדין, שלא לגלות רגליו, שדרכן להיות מקשות לעולם במדינות אלו שאין הולכין יחד אפילו בקיץ. וכן כל פיצא כזה; אם לא שאי אפשר בענין אחר. וכן בבית הפרחץ שדרכן של בני-אדם לילך שם צרמים ואי אפשר בענין אחר, אין בזה משום פריצות. וכן (ג) קשרוחץ בנהר הדין בן. רק (ד) יזהר לפשט וללבוש סמוך לנהר כל מה שאפשר בקרי שלא ילך בגלוי הגוף שלא לערוך.

5

11

(כג) ולא הענה במעלות. כשהנה בונה כבש נמוכה לא העשרה מעלות מעלות אשקלו"ש בלע"ז (שטופען, שטאפלען) אלא חלק יחא ומסופע: אשר לא תגלה ערוךך. ש"ע" המעלות אלה נריך להרחיב פסועותיך ואע"פ שאיט גלוי ערוה ממש שהרי כתיב ועשה להם תכנסו בד' מ"מ הרחבת הפסיעות קרוב לגלוי ערוה הוא ואתה טובג בהם מנהג ציון והרי דברים ק"ו ומה אבנים הללו שאין בהם דעת להקפיד על בזיון אמרה תורה הואיל ויש בהם לורך לא תנהג בהם מנהג ציון חפירך שהוא בדמות יולרך ומקפיד על בזיון על אמת כמה וכמה:

רש"י פ"ו ב"מ י"ח

12

על ר' משה מספרים שהיה ספיאליסט, מיוחד בצדקת של הזירות מנשים. כאשר היה מגיעה אליו שמועה שבחצרו החיצון של הבית נמצאת אשה העומדת להיכנס, היה מתחיל לודן ולברוח תוך חזק הדף.

פעם אמרו לו: רבי, למה לך כל הטמפרמנט הזה? כל הפחד הזה מגירוי נפשי יותר מכל הצדיקים? אין לפחד כל-כך, אין זה כלום, אין בזה ענין. הוא השיב: כיחס לאשה, אני נזכר בכל דברי חז"ל בגמרא ובשולחן ערוך שאמרו להתרחק מן האשה! לכן אני מפחד מודעוה ובורח.

וז דוגמא אצל אדם גדול במדרגה גדולה, של התחשבות, תודת קודש כלפי חכמת הקודש של חז"ל במובן המוסרי.

5

10

8. צריך אדם להתרחק מן הנשים מאד מאד" טור אבן הפזר סי' כא. ש"ע שם סי' א. ותיק בית וכיש, ובאפי וטרי פירש: מאד מאד עד הקצה האחרון ולא במיצוה כשאר מידות.

אין צורך להגביל את המין

13

ואתו, בנות ישראל שבארץ-ישראל, היה תהיינה בנות-החיל הלוחמות על טהרת מוסרנו, ובגלעל-נפש תשליכו מהרה את המדה הפרועה הזאת, וכטהרת נשמתכו ככה יטהרו ארחות חייכו, והליכותיכו בתלבשת תהיינה הליכות עולמנו, עולמו של ישראל הפנימי, הנובעות ממעין חורתנו הקדושה, תיינו וארך ימינו לעד.

גדרו, אחיות טהורות, את המרצה הזאת והסירו את הנגע המורדני הזה מארצנו הקדושה, מערינו וממושבותינו ומכל קבוצותינו הקדושות כולן לר', אור ישראל ולעמו. ותתברכו בארך ימים וחיים טובים ורעננים, בדורות ישרים, אשר יציעו ויפרחו לתפארה על הרי ישראל ויחודו. כעתירת אחיכו הנאמן.

אין צורך להגביל את המין